

Sysselsättning i jordbruket 2013

JO1101

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	2
A.1 Ämnesområde.....	2
A.2 Statistikområde.....	2
A.3 SOS-klassificering.....	2
A.4 Statistikansvarig.....	2
A.5 Statistikproducent.....	2
A.6 Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik.....	3
A.11 Statistik användning.....	3
A.12 Uppläggning och genomförande.....	4
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorheter	4
1.1.1 Objekt och population	5
1.1.2 Variabler	5
1.1.3 Statistiska mått	5
1.1.4 Redovisningsgrupper	5
1.1.5 Referenstider	5
B.2 Tillförlitlighet.....	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.3 Redovisning av osäkerhetsmått	7
B.3 Aktualitet	7
3.1 Frekvens	7
3.2 Framställningstid	7

3.3	Punktlighet	7
B.4	Jämförbarhet och sammanvändbarhet.....	8
4.1	Jämförbarhet över tiden	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	9
B.5	Tillgänglighet och förståelighet.....	9
5.1	Spridningsformer	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster	9

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Sysselsättning i jordbruket

A.3 SOS-klassificering

Tillhör Sveriges officiella statistik (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se <http://www.scb.se/SOS> .

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Jordbruksverket
Postadress: 551 82 JÖNKÖPING
Besöksadress: Vallgatan 8
Kontaktperson: Ann-Marie Karlsson
Telefon: 036- 15 59 33
Telefax: 036- 34 01 96
E-post: Fornamn.efternamn@jordbruksverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Jordbruksverket
Postadress: 551 82 JÖNKÖPING
Besöksadress: Vallgatan 8
Kontaktperson: Tobias Elmquist
Telefon: 036- 15 64 19

Telefax

036- 34 01 96

E-post:

Fornamn.efternamn@jordbruksverket.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99), förordningen om den officiella statistiken (SFS 2001:100) och Jordbruksverkets föreskrifter om statistisk undersökning avseende strukturen i jordbruket (SJVFS 2013:4)

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

-

A.9 EU-reglering

Denna statistik baseras på en undersökning som regleras genom Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 1166/2008 av den 19 november 2008 om undersökningar om jordbrukets struktur och en undersökning om produktionsmetoder inom jordbruket samt upphävande av rådets förordning (EEG) nr 571/88.

A.10 Syfte och historik

Sedan lång tid tillbaka genomförs årliga statistiska undersökningar i Sverige för att redovisa jordbrukets struktur i juni månad. Undersökningarnas omfattning varierar. Vissa år berörs samtliga jordbruksföretag av undersökningarna medan enbart ett urval av jordbruksföretag berörs andra år. Uppgifterna som samlas in ställs årligen samman i Lantbruksregistret, LBR.

Fram t.o.m. 1999 hämtades uppgifter från jordbruksföretagen in av SCB via pappersenkäter. Fr.o.m. år 2000 är Jordbruksverket ansvarig myndighet. I och med det har även administrativa register börjat användas för att hämta in vissa uppgifter. Jordbrukarna behöver på så sätt inte lämna samma uppgifter mer än en gång.

A.11 Statistikanvändning

I Sverige används statistiken bl.a. av branschorganisationer, enskilda företag och Jordbruksverket som underlag för marknadsbedömningar, kalkyler, prognoser och utredningar. Inom EU används statistiken tillsammans med motsvarande statistik för övriga EU-länder som underlag för kalkyler, prognoser och utvärderingar av jordbrukspolitiken.

A.12 Uppläggnig och genomförande

Statistiken bygger på uppgifter i Lantbruksregistret 2013 (LBR) som omfattar samtliga jordbruksföretag i landet. LBR baseras på en postenkätundersökning i juni 2013 till samtliga jordbruksföretag samt på bearbetningar av Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd (IACS) och centrala djurdatabasen (CDB). Till ett urval av 25 101 företag genomfördes även en undersökning om sysselsättning i jordbruket. Postenkätundersökningen var en del i den undersökning av jordbrukets struktur som genomfördes i samtliga EU:s medlemsstater enligt förordning 1166/2008 (se avsnitt A.9 ovan).

A.13 Internationell rapportering

Rapportering sker till EU:s statistikkontor, Eurostat.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Det finns inga planer på att ändra undersökningsinnehållet beträffande sysselsättningen inom jordbruket i den kommande undersökningen 2016.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Denna statistik redovisar antal sysselsatta inom jordbruket 2013 efter olika indelningar. Statistiken baseras på en enkätundersökning som genomfördes till följd av krav inom EU på att statistiska strukturundersökningar ska genomföras i medlemsländerna.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De storheter som uppskattas är:

- Antal sysselsatta i jordbruk under perioden juni 2012 - maj 2013.
- Antal årsverken (AWU) i jordbruk under perioden juni 2012 - maj 2013.
- Antal personer med verksamhet utanför jordbruket under perioden juni 2012 - maj 2013.

1.1.1 Objekt och population

Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, husdjurskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Med företagare avses den eller de personer som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten på jordbruksföretaget.

Den population som statistiken ska belysa utgörs av samtliga jordbruksföretag i landet som i juni 2013 uppfyllde något av följande kriterier:

- brukade mer än 2,0 ha åkermark
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 200 kvadratmeter växthusyta
- innehade djurbesättning som någon gång från och med den 1 januari 2013 till och med den 10 juni 2013 omfattade minst 10 nötkreatur, eller minst 10 suggor eller 50 svin, eller minst 20 får, eller 1 000 fjäderfä.

1.1.2 Variabler

De variabler som redovisas är:

- antal sysselsatta
- antal årsverken
- antal jordbruksföretag (genom antal företagare och driftsledare)

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av totaler såsom antal sysselsatta, antal årsverken och antal jordbruksföretag. är skattningar av totalerna och osäkerheten i skattningarna redovisas i form av medelfel.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Antal *sysselsatta* och antal *årsverken (AWU)* inom svenskt jordbruk redovisas efter följande indelningar:

- regioner (län och produktionsområde)
- storleksgrupper (åkermark och jordbruksmark)
- sysselsättningsförhållanden
- kön
- ålder
- arbetstid

1.1.5 Referenstider

Sysselsättningsuppgifterna avser perioden juni 2012 - maj 2013.

1.2 Fullständighet

-

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I denna statistik förekommer täckningsfel, bortfallsfel, mätfel, bearbetningsfel och modellfel. Av dessa fel torde i första hand bortfallsfelen påverka tillförlitligheten i statistiken. Felen kan i vissa fall ha betydande inverkan på statistikens tillförlitlighet. För alla värden har medelfel beräknats. I de fall medelfelet motsvarar 35 % eller mer av värdet redovisas det inte, då det inte är tillräckligt tillförlitligt.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Sysselsättning i jordbruket 2013 var en urvalsundersökning. De 67 146 företagen i LBR stratifierades efter husdjursbesättningar, arealer, företagsstorlek och om de var trädgårdsföretag eller ej. Detta resulterade i 127 strata från vilka ett slumpmässigt urval drogs, med större vikt vid större företag.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning förekommer inte, medan undertäckning förekommer om uppdateringen av jordbruksföretag i rampopulationen inte har blivit komplett. Rampopulationen utgörs av LBR. Ramen för 2013 års undersökning består av LBR 2012 kompletterat med information från framför allt Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd (IACS) och centrala djurdatabasen (CDB). Andra källor som har använts för uppdatering av rampopulationen är t.ex. resultat från mellanliggande statistiska undersökningar samt Jordbruksverkets register över produktionsplatser för djur.

2.2.3 Mätning

Via enkäten inhämtas uppgifter om antal sysselsatta inom svenskt jordbruk fördelat på brukare, makar/sambor, övriga familjemedlemmar, andra stadigvarande sysselsatta samt tillfälligt sysselsatta. Mätfel förekommer i den grad uppgifterna i enkätundersökningens svarsblanketter är felaktiga. I enkätundersökningen görs kontroller dels av inlästa värden genom verifiering, dels i efterhand av avvikelser från förväntade värden. En typ av mätfel utgörs av minnesfel. Risken finns att den som svarar på blanketten glömmer att redovisa alla anställda eller redovisar för många anställda eller lämnar felaktiga uppgifter om arbetstid. En annan typ av mätfel utgörs av specifikationsfel. För uppgiftslämnaren kan det vara svårt att exakt dra gränsen mellan stadigvarande och tillfällig sysselsättning eller mellan sysselsättning i jordbruket och i närliggande verksamhet, t.ex. i skogsbruket.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfallet i enkätundersökningen var ca 2,5 %. Utöver detta tillkommer internt bortfall då respondenten inte svarat alls på avsnittet om sysselsättning eller inte besvarat alla frågor i avsnittet om sysselsättning.

De frågor som inte har svar på grund av internt bortfall har imputerats. Om

uppgifter saknades i hela sysselsättningsavsnittet i enkäten imputerades hela avsnittet med hjälp av uppgifter från ett liknande företag. Om uppgifter för enskilda variabler saknades, t.ex. antal arbetstimmar för en eller flera personer på ett företag, användes ett antal olika metoder för att fylla i uppgifter där de saknades. Till exempel användes det standardiserade arbetsbehovet för att kunna uppskatta arbetstiden och personnummer för ålder och kön där detta var möjligt.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan förekomma men bedöms inte påverka resultatet i stort. Dock kan fel förekomma på enskilda företag.

2.2.6 Modellantaganden

Det har antagits att de företag som inte svarat på avsnittet om sysselsättning ser likadana ut som de företag som svarat på avsnittet, alltså att urvalet är representativt för rampopulationen. I de fall det förekommit svarsbortfall avseende sysselsättning har uppskattningar gjorts av de uppgifter som saknats. Dessa har baserats på uppgifter från liknande jordbruksföretag som lämnat uppgifter. Modellfel förekommer i den mån dessa uppskattningar har baserats på felaktiga antaganden.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Som mått på precisionen anges det relativa medelfelet uttryckt i procent. Medelfelet avspeglar främst urvalsfel och effekten av andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom bortfallsfel eller mätfel. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas på följande sätt. För ett skattat antal sysselsatta på 172 689 och ett medelfel på 1 % kan man med 95 % säkerhet säga att intervallet $172\,689 \pm 1,96 \times 1\% \times 172\,689$ (alltså i intervallet 169 304 – 176 074) omfattar det verkliga antalet företag.

Medelfelet redovisas i kursiv stil efter varje värde i tabellerna. Om medelfelet är 35 % eller högre redovisas varken värde eller medelfel.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningar om sysselsättning i jordbruket kommer närmast att göras år 2016.

3.2 Framställningstid

17 månader. Undersökningen skickades ut i juni 2013 och publicering av statistiken sker i november 2014

3.3 Punktlighet

Ursprungligt publiceringsdatum var juni 2014. Detta fick skjutas upp, först till september 2014 och sedan till november 2014. Detta på grund av att impute-

ringen av det interna bortfallet tog betydligt längre tid än beräknat. I det arbetet identifierades också felaktigheter i imputeringen av 2010 års data som därmed behövdes göras om. Detta gjorde det mycket tidsödande att göra färdigt statistiken för publicering.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Observera att ökningen av antalet företag och antalet sysselsatta i jordbruket mellan 2003 och 2005 bör tolkas med försiktighet. Ökningen innebär inte att den faktiska strukturen och sysselsättningen i jordbruket förändrats på motsvarande sätt.

Fr.o.m. år 2010 har definitionen för vilka företag som ingår i LBR ändrats. Detta för att ta hänsyn till EU:s avgränsningar, som inte fullt ut stämmer överens med de svenska. Fr.o.m. 2010 är därför LBR:s avgränsningar en sammanslagning av de tidigare svenska avgränsningarna i LBR samt EU:s avgränsningar. Detta gör att uppgifterna för år 2010 inte är fullt jämförbara med föregående års siffror. På grund av detta har det i alla tabeller lagts in värden för Riket som överensstämmer med den tidigare, svenska definitionen av LBR.

Den största skillnaden mellan den tidigare svenska definitionen av LBR och EU:s avgränsningar gäller arealer. Medan man i de tidigare, svenska avgränsningarna hade en gräns på minst 2,0 hektar åkermark har man i EU:s avgränsningar en gräns på minst 5,0 hektar jordbruksmark. I LBR 2010 används därför en avgränsning på minst 2,0 hektar åkermark eller minst 5,0 hektar jordbruksmark. För en jämförelse mellan de olika avgränsningarna, se tabellen nedan. Med de tidigare, svenska avgränsningarna innehöll LBR 68 150 företag 2010. Med den nuvarande avgränsningen innehöll LBR 71 091 företag. Således gjorde den nuvarande avgränsningen att LBR ökade med ca 3 000 företag. Dessa företag återfanns i stort sett bara i storleksklassen företag med 2,0 hektar åkermark eller mindre.

Jämförelse av avgränsningar i LBR 2010

Tidigare, svenska LBR	EU:s avgränsningar	LBR:s nuvarande avgränsningar
68 150 företag	63 711 företag	71 091 företag
2,0 ha åkermark	5,0 ha jordbruksmark	2,0 ha åkermark
0,25 ha frilandsareal av trädgårdsväxter	1,0 ha permanenta utomhusgrödor (fruktträd, plantskolor osv.)	5,0 ha jordbruksmark
200 kvm växthusyta	0,5 ha andra utomhusodlingar (grönsaker, jordgubbar osv.)	0,25 ha frilandsareal av trädgårdsväxter
50 mjölkkor	0,1 ha växthusgrödor	200 kvm växthusyta
250 nötkreatur	0,1 ha blommor och andra dekorativa grödor	10 nötkreatur
250 svin	10 nötkreatur	50 svin

50 suggor	50 svin	10 suggor
50 tackor	10 suggor	20 får
1000 fjäderfä	20 får	1000 fjäderfä
	1000 fjäderfä	

Sysselsättningsundersökningen 2013 är något annorlunda jämfört med 2010. 2010 fick alla enskilda företag frågor om sysselsättning i jordbruket, men ett litet urval av företagen fick en mer omfattande blankett med frågor om sysselsättning utanför jordbruket och sysselsättning i kombinationsverksamhet. 2013 var det bara ett urval av de enskilda företagen som alls fick frågor om sysselsättning men alla företag som fick det fick samma frågor som de som fick en mer omfattande blankett 2010. 2010 undersöks driftsledarens utbildning hos samtliga enskilda företag, detta sker inte 2013. Inga juridiska företag får frågor om sysselsättning i kombinationsverksamhet eller sysselsättning utanför jordbruket, både 2010 och 2013.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten torde vara god med motsvarande statistik från övriga EU-länder.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

-

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken presenteras i Statistiska meddelanden JO 30 SM 1401 på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/statistik samt på SCB:s webbplats www.scb.se. Vissa sammanställningar publiceras även i Jordbruksstatistisk årsbok och i Jordbruksverkets statistikdatabas som återfinns på hemsidan.

5.2 Presentation

Presentation sker i diagram, tabeller och textkommentarer.

5.3 Dokumentation

Denna produktbeskrivning utgör dokumentation över undersökningen.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Jordbruksverket kan på beställning utföra specialbearbetningar av materialet.

5.5 Upplysningstjänster

Frågor om undersökningen besvaras av Tobias Elmquist på Jordbruksverket, telefon 036-15 64 19, epost: statistik@jordbruksverket.se.